

У четвртак, 27. маја, погинуо је хиљадити амерички војник у служби у Авганистану. Каплар Џејкоб Лихт је погинуо од дејства нагазне мине у провинцији Хелманд. [\[1\]](#)

“Све што је желео да ради је да приступи војсци”, изјавила је портпарол школе у родном граду америчког маринца Кервилу. “Он је био у стању да заврши средњу школу, али је изабрао да иде у војну школу како би могао да се пријави што је пре могуће. Он је вероватно и погинуо радећи оно што је одувек желео”, изјавила је портпаролка Лиза Винтерс.

Чак и да је тако, тешко је да ово може утешити родитеље погинулог маринца чак и ако су знали да њихов син учествује у “праведном рату” у коме се бране амерички интереси.

Шта је кључно када су у питању америчке жртве? Наиме, оно што је најбитније јесте толеранција на губитке. Узмимо на пример вијетнамски сукоб који је однео више од 59.000 америчких војника и много рањених са тешким психичким последицама. Када су ови губици достигли критични ниво, у Америци су почели масовни протести који су наравно имали политичку позадину, али суштинско питање је да ли ће се и када вијетнамски синдром поново јавити.

Поједини сајтови су чак објавили и тзв. календаре смрти који представљају поједине жртве у односу на датуме у месецу. Број жртава расте сваког дана тако да је до сада у Ираку погинуло око пет хиљада војника, што је са бројем жртава у Авганистану цифру подигло на шест хиљада и најмање пет пута већим бројем тешко рањених. Дакле, где је граница и можемо ли очекивати да ускоро број ових губитака достигне критичан степен који ће иницирати масовне протесте?

Иако живимо у сасвим другачијој политичко-културној клими од оне из шездесетих година, психолошки принципи на којима почива масовна подршка одређеном војном ангажовању остају исти. Уколико је то тако, зашто онда нису почели масовнији протести широм западне хемисфере? При томе не треба имати на уму само САД већ и земље ЕУ које су се обавезале да учествују у “америчком глобалном рату против тероризма”.

Ово питање је прилично сложено, али донекле може постати јасније уколико узмемо у разматрање неколико веома важних фактора: прорачунат ризик, медијску припрему и специфичан “менталитет” америчке јавности.

Када је у питању ризик, морамо бити свесни да за сваку војну машинерију која је вођена профитом и војно-индустријским комплексом људство јесте само једна променљива у једначини. Армија САД у сваки конфликт улази са унапред спремном “листом”, односно рачуницом колико војника може да страда а да то не угрози мисију. Очигледно да број мртвих није достигао тај број тако да амерички команданти још увек могу да располажу са довољно „топовског меса“.

Други фактор када разматрамо зашто је степен америчке толеранције на губитке виши у односу на европски јесте индоктринација америчке јавности путем медија. Бивша администрација председника Буша својом агресивном реториком на неки начин је утрла пут изманипулисаним америчким патриотама који су, попут поменутог каплара који је погинуо мислећи да брани интересе своје земље, пожурили да оружјем одбране западну демократију. Наравно, Џејкоб Лихт неће бити ни први ни последњи амерички војник чија је погибија прихватљива, али америчка јавност још увек верује да Осама Бин Ладен представља највећу претњу по “демократски начин живота.” Медији су умногоме допринели да америчка толеранција на жртве буде много виша него што је случај са европском јавношћу, али све има своје границе, па и семе мржње које је посејала бивша америчка администрација. Наравно, специфичне околности попут 11. септембра додатно су подигле тај степен толеранције.

Међутим, интересно је повући паралелу у односу на терористичке нападе у Европи, као што је напад у Мадриду на више стотина цивила. Реакција шпанске јавности била је сасвим другачија, што се може оправдати ондашњим “менталитетом”. Наиме, медији су својим агресивним приступом уобличио свест америчке јавности. Европљани су ипак сити ратова који су, нарочито током 20. века, опустошили континент за разлику од САД, чије је тло последњи пут било нападнуто у инвазији на Перл Харбур. Међутим, све има своје границе а још увек чекамо на тренутак када ће се интензивирати протести и у САД, држави која је до сада, на неки начин, увек била спремна на војну авантуру.

---

[1] <http://www.examiner.com/x-30789-San-Antonio-Headlines-Examiner~y2010m5d30-Kerrvill>

[e-Texas-Marine-is-1000-American-serviceman-killed-in-Afghanistan-war](#)